Autor: Vladimir Miletić (v.miletic&mail.inet.hr)

PISMO PREDSJEDNIKU KOMITETA

Međunarodni Financijski Komitet

Gospodin

John M. Waterspoon, Predsjednik

Washington

Štovani gospodine,

pišem Vam ovaj izvještaj iz glavnog grada Zapadne primorske provincije, nakon šestodnevnog posjeta, koji će, vjerujem, u potpunosti objasniti njen položaj i opravdati predložene mjere Komiteta i drugih tijela.

Moj smještaj je aranžiran u zgradi Misije Komiteta na uzvisini Patan, ili Panto, gdje su rezidencije šefova misija Korporacija: Megasofta, General Oila, Asubuhija i drugih. Uostalom, Vi znate gdje je smještena rezidencija Misije. Domaće stanovništvo je s obližnjih uzvisina uglavnom preseljeno u dolinu rijeke, gdje je navodno nešto vlažnija klima.

Sastanak s Ministrom financija protekao je dobro. On je iz Transilvanije, koja je u blizini Provincije, pa dobro poznaje mentalitet domaćeg stanovništva, a obrazovan je prema standardima Komiteta, pa prema tome nije bilo poteškoća u dogovaranju novog zajma. Provincija prema našim mjerilima nije prezadužena; sa oko 50 milijardi United World dolara (UW$) duga u stanju je otplaćivati oko polovinu kamata godišnje. Naravno, druga polovina kamata i dalje će se pripisivati glavnici.

Premijer je došao na kratki sastanak u našu misiju, da potvrdimo zaključke o općem ekonomskom i političkom stanju sa sastanka u sjedištu Euroazijske Federacije, Kijevu, prošlog mjeseca. Provincija je od prije dvije godine članica-pripravnica EAF, a ove godine je uvela jedinstvenu valutu Federacije - Eural. Stopa rasta GDP-a je u proteklih desetak godina bila preko 1,5%, tako da je GDP po stanovniku dostigao oko trećinu prosjeka Federacije. Dio tog porasta može se pripisati i smanjenju broja stanovnika na prihvatljivih 3 milijuna. U Parlament Provincije koji ima 50 zastupnika Vijeće EAF imenuje njih 26, a imena su dogovorena s Komitetom i Korporacijama. Ostale zastupnike bira domaće stanovništvo iz reda tridesetak obitelji koje su zainteresirane za sudjelovanje u političkom životu. Od toga barem polovica pripada tzv. partnerskim obiteljima, koje su sklone suradnji Komitetom, Federacijom i Korporacijama. Na sastanku s premijerom bio je i gosp. M., jedan od vodećih partnerskih političara, koji nam nije iznio ništa novo niti nepoznato. Međutim, ja sam primio u odvojenu posjetu i gospodina O. koji je vodeći političar oporbenih obitelji. Nisam mogao primijetiti nikakve razlike među njima, tako da zaključujem da u slučaju da oni zamijene uloge nema nikakvih

bojazni u pogledu položaja Provincije u odnosu na Komitet, Federaciju i Korporacije.

Predsjednik Karpatske Banke, kao jedine značajne banke u regiji suglasan je da Banka nastavi politiku poticanja uvoza i stranih ulaganja u Provinciju, uz umjereno kreditiranje turističke industrije, pridobivanja pitke vode i proizvodnje suvenira u sklopu razvoja srednjeg i malog poduzetništva. Kamate na depozite su negativne, čime se stanovništvo podučava da plaća za čuvanje svog novca u bankama. Predsjednik Provincije je u proljeće bio donio dekret o najvećim negativnim kamatama na depozite i najvećim kamatama na kredite. Navodno je bio obuzet idejom o povećanju vlastite popularnosti, s obzirom da su iduće godine predsjednički izbori. Takva mjera mogla je negativno utjecati na profite banaka, pa ju je Prizivni sud Provincije ukinuo. Stoga Predsjednika nisam niti zvao u rezidenciju.

Predsjednici uprava dva preostala velika industrijska poduzeća poslali su mi kopije memoranduma Sporazuma o zatvaranju, koji su potpisani u Guernsey-u, prema kojima će jedno prestati s radom do konca ove, a drugo do sredine iduće godine.

Upoznao sam članove Antikorupcijskog povjerenstva, iz Nigerije, Argentine i Uzbekistana, koji će uz trošak od 20 milijuna Eurala pokušati u iduće dvije godine predložiti mjere za bolju kontrolu te pojave. Prema našim podacima, izvješćima ovdašnjih medija i općem mišljenju supruge, djeca, unuci, šire obitelji i prijatelji Predsjednika i Premijera su se, naravno, jako obogatili otkad su oni na ovim dužnostima, ali sam Predsjednik niti Premijer osobno nemaju s time nikakve veze i nisu umiješani ni u kakav korupcijski skandal. Stoga zapravo i ne vidim potrebe za Povjerenstvom, ali Vi znate čija je to odluka bila.

Prema programu sam otputovao na dva dana na zapadnu obalu da se uvjerim u stanje turističke industrije, koja je od značaja radi prihoda za otplatu kamata na naše zajmove. Autoput je sagrađen prije dvadesetak godina i u lošem je stanju, pa bi se moglo razmisliti o zajmu za obnovu, iako promet baš i nije velik. Drugi autoput, koji se odvaja prema jugoistoku provincije, je navodno u boljem stanju, jer je dio završen tek pred dvije godine.

Hoteli na obali su u različitom položaju, iako je politika vlasnika uglavnom slična. Osim hotela u kojem sam odsjeo i još dva tri, većina je prilično zapuštena, a neki su i zatvoreni. Kao što smo utvrdili i ranije, vlasnici lanaca hotela uglavnom se opiru uzimanju zajmova za modernizaciju i nastoje maksimirati svoj profit sa što manje ulaganja. S njihovog je stajališta to razumljivo, ali oni nam stvaraju poteškoće kod plasiranja naše kvote zajmova za turizam u Provinciji. Situacija je složena jer smo mi podržali sporazume o izbjegavanju oporezivanja dobiti u provincijama, imajući na umu da će vlasnici hotela morati platiti poreze u zemljama sjedišta lanaca. Međutim, neki od njih pokušavaju sjedišta svojih tvrtki preseliti izvan dosega Komiteta, a to svakako nije u skladu s našim aranžmanima i o tome ću Vas posebno izvijestiti po povratku.

Vlasnici su iznijeli svoje zamjerke na radno zakonodavstvo i na zahtjeve sindikata, koji su doista neumjereni. U ovoj situaciji sindikati zahtijevaju smanjenje radnog vremena na dvanaest sati dnevno, kao i dvotjedni godišnji odmor. U zemlji u kojoj je 80% stanovništva nezaposleno rad bi trebalo smatrati privilegijem. Osim toga zaposleni u turizmu mogu koristiti nešto neutrošene hrane koja ostane turistima, a i otpale plodove južnog voća, koje je ponegdje posađeno oko hotela. Sindikati nisu prigovarali na visinu plaća, što bi bilo pretjerano, ako se ima na umu da

neki zaposleni mogu računati i na uobičajene napojnice.

Najviše turista je iz Federacije, zemalja Zaljeva i Afrike, kojima pogoduje blaga klima u Provinciji. Plaže su ograđene i na njima nema domaćeg stanovništva osim posluge i čuvara, kao i licenciranih prodavača suvenira. Svakako, domaći su jako zastupljeni u zabavnim programima za turiste, jer su navodno nadareni za sport i rekreaciju. Osim toga za te poslove ne treba neko znatnije obrazovanje.

Na području Provincije-i nekoliko susjednih- prima se program Global Entertainment Network-a (GEN) lokaliziran iz sjedišta u Dunavskoj provinciji. Koriste se razni oblici jezika domaćeg stanovništva, koji je srodan s nekoliko sličnih jezika u Federaciji, tako da nema prigovora na program. Osobno sam se uvjerio da program podržava temeljno obrazovanje mladeži u provincijama: nekoliko sati tečaja engleskog tjedno, uz poduke o ustroju i ulogama Provincije, Federacije i Komiteta, kao i tehnike komunikacije na mrežama i korištenje alata za igre za početnike i napredne. Klasično obrazovanje je skupo i stoji oko 500 Eurala mjesečno za osnovno obrazovanje i 20 000 Eurala godišnje za srednje. Visoko obrazovanje je rijetkost u provincijama. Iako je vrijednost Eurala samo oko polovine EUR-a ili četvrtine UW dolara, ipak je 500 Eurala blizu polovine mjesečne plaće.

Vlada Provincije je početkom fiskalne godine proglasila pravo na besplatno osnovno obrazovanje i donijela zakon o ukidanju naknada za isto, ali bez popratnih proračunskih mjera. Roditelji su zauzeli stajalište “čekaj i vidi” i prestali su plaćati pristojbe. Nakon toga je većina škola postupno ostala bez struje, grijanja i vode, a plaće učiteljima postale su neredovite. Tako je sada osnovno školovanje besplatno a roditelji plaćaju samo dobrovoljne priloge da bi djeca išla u školu.

Zdravstvo je pak u osjetljivu položaju, jer neutvrđeno velik broj stanovnika Provincije pati od sindroma postdemokratske bolesti, koji je navodno u ovoj zemlji još pogoršan sa simptomima tzv. bolesti postnezavisnosti, koja nije uobičajena u okolnim područjima. Dio tih bolesnika ne može prihvatiti sadašnje ustrojstvo Provincije i nove odredbe ČAP-a (Čvrsti Antiteroristički Poredak). Ohrabruje ipak, da je većina bolesnika čija sjećanja na prošle režime još nisu sasvim izblijedila, starije životne dobi, pa je suvremena medicina sigurna da će oni s vremenom ozdraviti na ovaj ili onaj način.

Međutim moram dodati da se projekt mirovinske reforme, koji je povezan s prethodnim pitanjem, vrlo slabo odvija. Taj je projekt vodila Svjetska Blagajna, a Vi znate da smo i drugdje imali problema s njihovim “stručnjacima”. Naime, smanjivanje mirovina i poskupljivanje zdravstvene zaštite za najstarije pučanstvo dovelo je do sasvim neočekivanih pojava. Vidio sam svojim očima vrlo stare ljude, kako u potrazi za hranom odlaze na duge šetnje u okolicu glavnog grada, gdje su neka polja i šume, neshvatljivim propustima u projektu, ostavljena bez kontrole. Ministrica zdravstva i razminiranja mi je priznala, da su neplanirana fizička aktivnost i prehrana prikupljenim poljskim i šumskim plodovima očito utjecali da su ti ljudi ispodprosječne težine, zavidno pokretni i žive znatno dulje nego li su to tablice reforme predviđale. Neki navodno preživljavaju i granicu od 75 godina, koja je bila predviđena za teoretski odlazak u punu mirovinu u provincijama.

Štovani gosp. Predsjedniče, dozvolite mi na kraju jednu osobnu opasku, koja može dodatno ilustrirati položaj i perspektive Provincije, koja mi je nakon kratkog boravka jako prirasla srcu. U svemu me je podsjetila na moju domovinu, kad sam je napustio prije dvadesetak godina, kao mladi diplomirani ekonomist i otputio se u svijet, koji je kasnije bogato nagradio moje znanje, rad i trud. Stoga mislim da i poneki mladi čovjek iz ove Provincije može s pravom očekivati sličnu budućnost, ako krene istim putem. Naravno, palme su u Keniji uvijek bile ljepše.

Joseph Patrick M. Rongo, viši savjetnik